

ยุทธวิธีการทำสวนยางพาราอย่างมืออาชีพ

The Strategies on Professional Planting Para-rubber Trees

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บำรุง ศรีนวลปาน*

Assist. Prof. Dr. Bumrung Srinounpan

ชวัลรัตน์ ทองช่วย**

Chawanrat Tongchuay

บทคัดย่อ

ยุทธวิธีการทำสวนยางพาราอย่างมืออาชีพเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการดูแลรักษาสวนยางพาราที่มีประสิทธิภาพ เพื่อศึกษาขั้นตอนในการผลิตยางแผ่นที่ได้คุณภาพ และเพื่อศึกษาปัญหาที่เกิดจากโรคและแมลงที่เป็นศัตรูในสวนยางพาราที่เกษตรกรกำลังเผชิญอยู่ ผลการวิจัยพบว่า ประสบการณ์ในการทำสวนยางส่วนใหญ่อยู่ที่ 11 ปีขึ้นไป วิธีการดูแลรักษาสวนยางพาราต่าง ๆ มีดังนี้ 1) การกำจัดวัชพืช จะใช้สารเคมีมากกว่าใช้วิธีอื่น 2) การใส่ปุ๋ยจะใช้ปุ๋ยผสม (เป็นปุ๋ยที่ได้จากการนำแม่ปุ๋ยหรือปุ๋ยเชิงเดี่ยวมาผสมโดยไม่ผ่านกรรมวิธีทางเคมี) 3) ชนิดของต้นพันธุ์ยางที่นำมาปลูก จะใช้ต้นติดตาชำในถุงพลาสติกหรือถุงยาง (ต้นตอตาที่นำมาชำในถุงพลาสติกที่บรรจุดินเรียบร้อยแล้ว) ด้านลักษณะของยางพันธุ์ดีที่ต้องการ ในภาพรวมเกษตรกรมีความต้องการยางที่มีลักษณะให้น้ำอย่างมาก ด้านทานลม และด้านทานโรค ด้านการปลูกพืชแซมยาง เกษตรกรส่วนใหญ่ให้ความสำคัญอยู่ในระดับที่น้อยมาก ด้านขั้นตอนในการผลิตยางแผ่นที่ได้คุณภาพ ในภาพรวมเกษตรกรจะให้ความสำคัญอยู่ในระดับมาก ด้านปัญหาที่เกิดจากโรคและแมลงที่เป็นศัตรูในสวนยางพารา ในภาพรวมเกษตรกรจะพบปัญหาโรคและแมลงที่เป็นศัตรูในสวนยางพารามากที่สุด 4 อย่าง คือ โรคเปลือกเน่า โรคเส้นดำ โรคเปลือกแห้ง และปลวก

คำสำคัญ : ยุทธวิธีการทำสวนยางพารา, สวนยางพารา

Abstract

This quantitative research attempted to study the effective methods of keeping Para-rubber trees, to study the procedures of producing quality para-rubber sheets, and to study the problems caused by plant diseases as well as the insects. The finding indicated that the farmers had more than 11 years of experience. As for the methods of keeping para-rubber trees, the weeds were get rid of by using chemical substance more than any other methods.

---

* ประธานหลักสูตรนิเทศศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช โทรศัพท์ 084-993-8808

E-mail : kunchaynoy@hotmail.com

** อาจารย์ประจำสาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

โทรศัพท์ 086-470-8808 E-mail : tongchawanrat@gmail.com

Besides, mixed fertilizers were mostly used, while the para-rubber trees to be grown were crown budding in a plastic bag. The most desirable para-rubber trees for the farmers were those which produced much rubber liquid flow and were resistant to wind and plant diseases. However, the growing of another plant was reported at lowest level while the procedures of producing quality para-rubber sheets were rated at high level. All in all, the problems encountered were listed as mouldy rot, black stripe, tapping panel dryness and termites.

Keywords : The Strategies on Para-rubber, Para-rubber

1. บทนำ

การนำต้นยางพารามาปลูกครั้งแรกในประเทศไทยเมื่อร้อยหนึ่งปีที่ผ่านมาเป็นรากฐานให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่ผลิตยางพาราเป็นอันดับหนึ่งของโลกในปัจจุบัน สร้างอาชีพทำสวนยางให้เกษตรกร 6 ล้านคน แต่รายได้ของเกษตรกรชาวสวนยางยังคงอยู่ในระดับที่พอดำรงชีวิตอยู่ได้โอกาสออมเงินมีน้อย รัฐบาลได้แก้ปัญหาราคายางพาราโดยให้รักษาความสมดุลของอุปสงค์และอุปทานด้วยมาตรการในระดับนโยบาย คือ ทำความตกลงร่วมมือกับประเทศผู้ผลิตรายใหญ่ ได้แก่ มาเลเซียและอินโดนีเซียให้มีการลดการผลิต ลดการส่งออกและจัดตั้งบริษัทร่วมทุนยางพาราระหว่างประเทศจากมาตรการดังกล่าวเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้ราคายางพาราสูงขึ้น เช่นปัจจุบัน

ยางพาราเป็นหนึ่งในพืชเศรษฐกิจที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศไทยมานานนับร้อยปีโดยเฉพาะปี 2544 ที่ผ่านมายางพาราสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจสูงถึง 162,955 ล้านบาท ประกอบด้วยมูลค่าส่งออกในรูปวัตถุดิบ 58,703 ล้านบาท มูลค่าผลิตภัณฑ์ยาง 48,495 ล้านบาท มูลค่าผลิตภัณฑ์ไม้ยางพารา 55,757 ล้านบาท ปี 2537 มีพื้นที่ยางพารา 11.9 ไร่ (การปลูกยางพารา, 2549) ปัจจุบันมีพื้นที่ปลูกยางพารารวมทั้งสิ้น 15 ล้านไร่กระจายอยู่ในภาคใต้ ภาคตะวันออก และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวม 42 จังหวัด มีเกษตรกร

ประกอบอาชีพทำสวนยางพาราประมาณ 1 ล้านครอบครัว ก่อให้เกิดการจ้างงานปีละหลายล้านคน ช่วยลดปัญหาการเคลื่อนย้ายแรงงานจากชนบทเข้าสู่เมือง แม้ว่าไทยเป็นผู้ผลิตยางธรรมชาติได้ในสัดส่วนประมาณ 1 ใน 3 ของยางที่โลกผลิตได้ และส่งออกยางธรรมชาติมากเป็นอันดับ 1 ของโลกตั้งแต่ปี 2534 เป็นต้นมา แต่เกษตรกรยังขาดความมั่นคงในอาชีพการทำสวนยาง เพราะราคายางผันผวนอยู่ตลอดเวลา นอกจากนั้นยังมีปัญหาอื่น ๆ ซึ่งเรื้อรังหลายประการที่จำเป็นต้องแก้ไขเป็นกรณีเร่งด่วน เช่น เกษตรกรขาดความรู้กรรมวิธีในการผลิตและแปรรูปยางพาราที่มีประสิทธิภาพ ทำให้การขายแต่ละครั้งผลผลิตอยู่ในเกรดต่ำ ดังนั้นการแก้ปัญหาดังกล่าวจะทำให้สถานะยางไทยมีความมั่นคงสามารถแข่งขันในตลาดโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากผลการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องการปฏิรูประบบการพัฒนาของพารา ณ โรงแรมทวินโลดส์ จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2545 ได้ข้อสรุปถึงปัญหาที่ประสบเสมอมาในอุตสาหกรรมยางพารา มี 3 ข้อ ได้แก่ (ยุทธศาสตร์การพัฒนาของพาราครบวงจร, 2549)

1. ทำไมเกษตรกรชาวสวนยางยังคงยากจนอยู่
  2. ทำไมผลิตยางได้มากแต่ได้เงินน้อย
  3. ทำไมตลาดยางเป็นของผู้ซื้อ
- ส่วนสาเหตุของปัญหามี 5 ด้าน คือ

1. การบริหารจัดการ ซึ่งสาเหตุของปัญหา ด้านการบริหารจัดการมีดังนี้

1.1 หน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวกับยางมี มาก ช้าช้อน สายงานสับสน ขาดการประสานงาน

1.2 โครงสร้างองค์กรไม่ยืดหยุ่น กฏระเบียบไม่ทันสมัย

1.3 ขาดทิศทางและเป้าหมายในการ ดำเนินงานเฉพาะด้าน

1.4 นโยบายขาดความต่อเนื่อง ขาด ประสิทธิภาพในการดำเนินงานตามนโยบาย

2. ใช้ปัจจัยการผลิตไม่เต็มประสิทธิภาพ ซึ่งสาเหตุของปัญหาการใช้ด้านปัจจัยการผลิตไม่เต็ม ประสิทธิภาพมีดังนี้

2.1 ใช้แรงงานในครัวเรือนไม่เต็มที่

2.2 ใช้ประโยชน์จากสวนยางไม่เต็มที่ เช่น ปลูกพืชแซม เลี้ยงสัตว์ไม่มากนัก และยังไม่เคย ใช้ประโยชน์ในเรื่องการท่องเที่ยว

2.3 ผสมปุ๋ยใช้เองน้อย

2.4 ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ในสวนยางน้อย

3. มูลค่าเพิ่มต่ำ - ผลិតภัณฑ์น้อย ไม่หลากหลาย ซึ่งสาเหตุของปัญหามูลค่าเพิ่มต่ำผลิตภัณฑ์ น้อยไม่หลากหลายมีดังนี้

3.1 ส่งออกเป็นวัตถุดิบ 90%

3.2 หน่วยงานรัฐไม่ได้สนับสนุนการใช้ ผลิตภัณฑ์ยางธรรมชาติอย่างจริงจัง

3.3 การทดสอบและรับรองผลิตภัณฑ์ ยางยังไม่ครอบคลุมทุกผลิตภัณฑ์

4. การตลาดไม่ดี - พึ่งตลาดต่างประเทศเป็นหลัก ซึ่งสาเหตุของปัญหาการตลาดไม่ดี-พึ่งตลาด ต่างประเทศเป็นหลักมีดังนี้

4.1 ต้องอาศัยกลไกการแทรกแซงตลาด ยาง

4.2 ข้อมูลข่าวสารของเกษตรกรไม่ ทันเวลา ทำให้ถูกเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง

5. ขาดข้อมูลการวิจัย ซึ่งสาเหตุของปัญหา ขาดข้อมูลการวิจัยมีดังนี้

5.1 ไม่สอดคล้องกับความต้องการของ เกษตรกรและภาคอุตสาหกรรม

5.2 นักวิจัยด้านงานวิจัยประยุกต์ไม่ พอเพียง

ถึงแม้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ภายใต้ การดูแลของรัฐบาลสามารถแก้ไขปัญหาราคายาง ตกต่ำได้สำเร็จในปี 2545 จนเป็นที่พอใจของ เกษตรกรชาวสวนยางในระดับหนึ่ง แต่เพื่อให้การ แก้ปัญหาเป็นไปอย่างยั่งยืน สร้างหลักประกันจน เชื่อมั่นได้ว่าปัญหาเก่า ๆ จะไม่หวนกลับมาอีก จึง จำเป็นต้องมีการปฏิรูป

ไพโรจน์ คีรีรัตน์ (2545, 1) กล่าวว่า แม้ยางพาราจะเป็นสินค้าที่ไทยส่งออกเป็นอันดับ หนึ่งของโลกและช่วยกระจายรายได้แก่คนที่ เกี่ยวข้องประมาณ 6 ล้านคน แต่ก็ก่อปัญหาด้าน เศรษฐกิจและสังคมได้เช่นกัน เมื่อราคายางตกต่ำ การส่งออกยางดิบถึงร้อยละ 90 ของยางดิบที่ผลิตได้ ทั้งหมดและใช้ในประเทศเพียงร้อยละ 10 มีผลให้ ราคายางขึ้นลงตามราคาตลาดโลก และไม่เสถียรภาพ การแก้ปัญหาราคายางต้องช่วยกัน ทั้งภาครัฐ เอกชน และเกษตรกร

ยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจอุตสาหกรรมที่ ผลผลิตไม่ว่าจะเป็นเนื้อยาง ไม้ยาง ใบยาง ต่างเป็น ประโยชน์เชิงอุตสาหกรรมทั้งสิ้น แทบทุกคนในโลก นี้ต่างต้องบริโภคยางกันแทบทั้งนั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการคมนาคม สำหรับการผลิตล้อยานพาหนะที่ ไม่สามารถใช้วัสดุอย่างอื่นทดแทนได้ เช่น ยางล้อ เครื่องบิน เป็นต้น ตั้งแต่ปี 2547 เป็นต้นมา คาดว่า ราคายางจะสูงขึ้นเรื่อย ๆ อาจกล่าวได้ว่า ยางพารา เป็นพืชเศรษฐกิจที่น่ารายได้เข้าประเทศของผู้ผลิต ยางธรรมชาติเป็นจำนวนมาก ทำให้คู้มค้ำกับการ ลงทุน สนิท สโมสร (2549, บทนำ) กล่าวว่า “การ

ปลูกและการผลิตยางไม่ใช่เป็นเรื่องยาก แต่จะปฏิบัติอย่างไรให้เป็นการประหยัดต้นทุน โดยได้รับผลตอบแทนสูงสุด”

2. วัตถุประสงค์ในการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาวิธีการดูแลรักษายางพาราที่มีประสิทธิภาพ

2.2 เพื่อศึกษาขั้นตอนในการผลิตยางแผ่นที่ได้คุณภาพ

2.3 เพื่อศึกษาปัญหาที่เกิดจากโรค และแมลงที่เป็นศัตรูในยางพาราที่เกษตรกรกำลังเผชิญอยู่

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องยุทธวิธีการทำสวนยางพาราอย่างมืออาชีพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการดูแลรักษาสวนยางพาราอย่างมีประสิทธิภาพ ศึกษาขั้นตอนการผลิตยางแผ่นที่ได้คุณภาพ และศึกษาปัญหาที่เกิดจากโรคและแมลงที่เป็นศัตรูในยางพาราที่เกษตรกรเผชิญอยู่ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) โดยการศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องทางด้านยางพารา ใช้วิธีการสังเกต และใช้วิธีการสืบค้นข้อมูลทางเว็บไซต์ที่เกี่ยวกับยางพาราเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งขั้นตอนในการวิจัยมีดังนี้

3.1 ขั้นตอนการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) มีการดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ เกษตรชาวสวนยางพาราในกิ่งอำเภอช้างกลาง ตำบลช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งมีทั้งหมด 30,764 คน

- กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ เกษตรชาวสวนยางพาราในกิ่ง

อำเภอช้างกลาง ตำบลช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยใช้สูตรของยามานะ (Yamane) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 394 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling)

3.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถามดังนี้

- ศึกษาค้นคว้าจากบทความหนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับยางพาราเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

- ศึกษาวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการวิจัย

- นิยามตัวแปรเพื่อสร้างแบบสอบถาม

- สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมตัวแปรที่ได้กำหนดไว้ในกาวิจัย จากนั้นนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้อง ทั้งด้านโครงสร้างเนื้อหาและภาษาที่ใช้

- นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity)

- นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นชอบ แล้วนำไปทดลองเก็บข้อมูลจากเกษตรกรชาวสวนยางพารา ในกิ่งอำเภอช้างกลาง ตำบลช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 30 คน นำมาหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถาม โดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha-Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.9000

- นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความเชื่อมั่นไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ในการวิจัยครั้งนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็น ข้อมูลพื้นฐานทางด้านประสบการณ์ในการทำสวนยาง ลักษณะแบบเลือกตอบรวมทั้งสิ้น 4 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็น แบบ สอบถามเกี่ยวกับวิธีการดูแลรักษาสวนยางพารา

ตอนที่ 3 เป็น แบบ สอบถามเกี่ยวกับขั้นตอนในการผลิตยางแผ่นที่ได้คุณภาพ

ตอนที่ 4 เป็น แบบ สอบถามเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดจากโรคและแมลงที่เป็นศัตรูในยางพาราที่เกษตรกรเผชิญอยู่

3.1.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

- ผู้วิจัยแนะนำตนเองเพื่อสร้างความคุ้นเคย และความน่าเชื่อถือแก่กลุ่มเป้าหมายที่ต้องการเก็บข้อมูลทุกครั้งก่อนแจกแบบสอบถาม

- นำแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาตรวจสอบหาความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ และดำเนินการจัดทำตามขั้นตอน

- ทำการบันทึกรหัสคำตอบในแบบสอบถาม เพื่อประเมินผลข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูป

3.1.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การแปลความหมายของข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) พิจารณาจากระดับคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ที่จัดขึ้นเท่านั้น (class interval) ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ

(percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอ ยุทธวิธีการทำสวนยางพาราอย่างมืออาชีพ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากเอกสาร และใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายผลที่ได้จากการวิจัยมีดังต่อไปนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นกลุ่มตัวอย่าง 400 คน ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำสวนยางพาราระหว่าง 11 ปีขึ้นไป จำนวน 340 คน คิดเป็นร้อยละ 85 รองลงมาเป็นผู้มีประสบการณ์ระหว่าง 1-5 ปี จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 11.75

2. ด้านวิธีการดูแลรักษาสวนยางพาราในภาพรวมมีความสำคัญในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.77 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.47) กลุ่มตัวอย่างมีวิธีดูแลรักษาสวนยางพาราในแต่ละวิธีดังนี้

2.1 การกำจัดวัชพืช จะใช้วิธีใช้สารเคมีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 80

2.2 การใส่ปุ๋ยจะใช้ปุ๋ยผสม (เป็นปุ๋ยที่ได้จากการนำแม่ปุ๋ยหรือปุ๋ยเชิงเดี่ยวมาผสมโดยไม่ผ่านกรรมวิธีทางเคมี) มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75

2.3 ชนิดของต้นพันธุ์ยางที่นำมาปลูกจะใช้ต้นติดตาชำในถุงพลาสติกหรือถุงยาง (ต้นตอตาที่นำมาชำในถุงพลาสติกที่บรรจุดินเรียบร้อยแล้ว) มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 77.5

2.4 ลักษณะของยางพันธุ์ที่ต้องการ ในภาพรวมเกษตรกรมีความต้องการยางที่มีลักษณะให้น้ำอย่างมาก ด้านทานลม และด้านทานโรคมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100

2.5 การปลูกพืชแซมยาง ส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อย มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100

3. ขั้นตอนในการผลิตยางแผ่นที่ได้คุณภาพพบว่า ในภาพรวมมีความสำคัญในระดับมาก

(ค่าเฉลี่ย = 4.17 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.75) กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับขั้นตอนในการผลิตยางแผ่นที่ได้คุณภาพมากที่สุด 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) นำน้ำยางที่ได้จากสวนมากรองให้สะอาดด้วยตะแกรง 2) เติมน้ำสะอาดผสมลงไปนํ้ายางที่กรองอีก 1 เท่าตัวแล้วคนผสมให้เข้ากัน 3) นํ้ายางที่ผสมน้ำแล้วตวงใส่ถ้วยตวงที่เตรียมไว้เพื่อเทใส่พิมพ์ยางที่เตรียมไว้ 4) เทน้ำกรดที่ผสมน้ำแล้วลงในพิมพ์ยางหรือตะกวดแล้วใช้ใบพายที่เตรียมไว้คนให้ทั่วเพื่อให้น้ำกรดกระจายตัวในน้ำยางได้ทั่วถึง 5) เมื่อนํ้ายางแข็งตัวดีแล้วก่อนนำมานวดให้เติมนํ้าลงในพิมพ์ยางเพื่อล้างฝุ่นผงที่ปลิวมาให้สะอาด 6) นำยางแผ่นไปผึ่งแดดกลางแจ้งให้แห้งแล้วเก็บเข้าโรงเก็บยาง

ภาพที่ 3 แสดงการผสมน้ำยางที่ต้องใส่นํ้าก่อนใส่นํ้ายาง

ภาพที่ 1 แสดงการใช้กรองเพื่อกรองสิ่งสกปรกออกจากน้ำยาง

ภาพที่ 4 แสดงการผสมน้ำยางหลังจากเติมนํ้าแล้ว

ภาพที่ 2 แสดงการผสมน้ำกับน้ำยาง

ภาพที่ 5 แสดงยางแผ่นที่ผึ่งแดดบนราวตากเพื่อรอเข้าโรงเก็บ

4. ปัญหาที่เกิดจากโรคและแมลงที่เป็นศัตรูในยางพารา พบว่า ในภาพรวมมีความสำคัญในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.24 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

= 0.66) กลุ่มตัวอย่างประสบปัญหาที่เกิดจากโรคและแมลงที่เป็นศัตรูในยางพารา มากที่สุด 4 โรค ได้แก่

4.1 โรคเส้นดำ ลักษณะอาการ เป็นโรคที่ทำอันตรายต่อหน้ากรีดยางมากจะปรากฏอาการเหนือรอยกรีด ในระยะแรกเปลือกจะขำมีสีฝืดปกติ ต่อมารอยขำจะเปลี่ยนเป็นรอยบวมสีดำ ขยายตัวในแนวตั้ง ถ้าเนื้อเปลือกออกจะพบลายเส้นดำบนเนื้อไม้ อาการในขั้นรุนแรงจะทำให้เปลือกบริเวณนั้นปริและมีน้ำยางไหลตลอดเวลา

ภาพที่ 6 แสดงต้นยางที่เป็นโรคเส้นดำ

4.2 โรคเปลือกเน่า ลักษณะอาการ ระยะแรกจะเป็นรอยบวมสีจางบนเปลือกงอกใหม่เหนือรอยกรีด ต่อมาแผลนั้นจะมีเส้นใยของเชื้อราสีเทาขึ้นปกคลุมและขยายลุกลามเป็นแถบขนานไปกับรอยกรีด ทำให้เปลือกบริเวณดังกล่าวนี้เน่าหลุดเป็นแฉ่น เหลือแต่เนื้อไม้สีดำ

ภาพที่ 7 แสดงต้นยางที่เป็นโรคเปลือกเน่า

4.3 โรคเปลือกแห้ง ลักษณะอาการ หลังจากกรีดยางแล้ว น้ำยางจะแห้งเป็นจุด ๆ ค้างอยู่บนรอยกรีดเปลือกยางมีสีน้ำตาลอ่อน ถ้ายังกรีดต่อไปอีก เปลือกยางจะแห้งสนิทไม่มีน้ำยางไหลสาเหตุเกิดจากสวนยางขาดการบำรุงรักษา และการกรีดเอาน้ำยางออกมากเกินไป

ภาพที่ 8 แสดงต้นยางที่เป็นโรคเปลือกแห้ง

4.4 ปลวก จะทำลายต้นยางโดยการกัดกินส่วนรากและภายในลำต้นจนเป็นโพรง ทำให้ต้นยางยืนต้นตายโดยไม่สามารถสังเกตเห็นจากภายนอกได้จนกว่าจะชุกครากดู

ภาพที่ 9 แสดงรังปลวกขนาดเล็กที่ทำรังอยู่โคนต้นยาง

5. อภิปรายผล

สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังต่อไปนี้

5.1 วิธีการดูแลรักษาขางพาราที่มีประสิทธิภาพ ในภาพรวมเกษตรกรมีวิธีการดูแลรักษาขางพาราในแต่ละด้านดังนี้

การกำจัดวัชพืชเกษตรกรจะใช้สารเคมีมากกว่าการใช้จอบถาก และใช้วิธีการปลูกพืชคลุมดิน จากการสังเกตและประสบการณ์ของผู้วิจัยในการทำขางพาราของตนเอง และของเพื่อนบ้านในละแวกใกล้เคียงเห็นได้ว่าชาวสวนขางพาราส่วนใหญ่จะนิยมกำจัดวัชพืช โดยวิธีการใช้สารเคมี โดยมีเหตุผลที่ว่าวิธีการอื่นมีต้นทุนสูงกว่ามาก แต่ในปัจจุบันเกษตรกรบางส่วนนิยมที่จะใช้วิธีกำจัดวัชพืช โดยวิธีการใช้เครื่องตัดหญ้ากันมากขึ้น โดยมีเหตุผลที่ว่า การใช้สารเคมีจะส่งผลต่อการหยุดความเจริญเติบโตของต้นขางพารา

การใส่ปุ๋ยจะใช้ปุ๋ยผสม (ปุ๋ยเคมี) มากกว่าปุ๋ยชนิดอื่น ส่วนชนิดของดินขางที่นำมาปลูกส่วนใหญ่จะนิยมใช้ดินคิตดาที่ขำในถุงพลาสติกหรือถุงขางมากกว่าการปลูกด้วยวิธีอื่น ด้านลักษณะของขางพันธุ์ดีที่เกษตรกรต้องการจะต้องมีลักษณะให้น้ำขางมาก ด้านทานลม และด้านทานโรค

5.2 ขั้นตอนในการผลิตขางแผ่นที่ดีคุณภาพ

ในภาพรวมเกษตรกรให้ความสำคัญกับขั้นตอนในการผลิตขางแผ่นอยู่ 6 ขั้นตอน คือ 1) นำน้ำขางที่ได้จากสวนมากรองให้สะอาดด้วยตะแกรง 2) เติมน้ำสะอาดผสมลงไปใต้น้ำขางที่กรองอีก 1 เท่าตัวแล้วคนผสมให้เข้ากัน 3) น้ำขางที่ผสมน้ำแล้วตวงใส่ถ้วยตวงที่เตรียมไว้เพื่อเทใส่พิมพ์ขางที่เตรียมไว้ 4) เทน้ำกรดที่ผสมน้ำแล้วลงในพิมพ์ขางหรือตะกวดแล้วใช้ใบพายที่เตรียมไว้คนให้ทั่วเพื่อให้ น้ำกรดกระจายตัวในน้ำขางได้ทั่วถึง 5) เมื่อน้ำขางแข็งตัวดีแล้วก่อนนำมานวดให้เติมน้ำลงในพิมพ์ขางเพื่อล้างฝุ่นผงที่ปลิวมาให้สะอาด และ 6) นำขางแผ่นไปผึ่งแดดกลางแจ้งให้แห้งแล้วเก็บเข้าโรงเก็บขาง ส่วน

ขั้นตอนที่ยังให้ความสำคัญน้อยมีดังนี้คือ 1) ก่อนริดขางไม่ได้ทำความสะอาดจักรริดก่อนทุกครั้งและ 2) นำขางแผ่นที่ริดแล้วไปแช่น้ำประมาณ 15-20 นาทีเพื่อเอาน้ำกรดออกให้หมด

5.3 ปัญหาที่เกิดจากโรคและแมลงที่เป็นศัตรูในขางพาราที่เกษตรกรกำลังเผชิญอยู่

ในภาพรวมเกษตรกรจะเจอปัญหาที่เกิดจากโรคและแมลงที่เป็นศัตรูในขางพารามากอยู่ 4 โรคคือ

5.3.1 โรคเส้นดำ เกิดจากเชื้อราไฟทอปโทรา เป็นโรคที่ทำอันตรายต่อหน้ากริดขางมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตที่มีความชื้นสูง ทำให้เปลือกงอกใหม่เสียหายรุนแรงจนกริดขางหน้าเดิมไม่ได้ ต้นขางจึงให้ผลผลิตสั้นลงโดยอาจกริดได้เพียง 8-16 ปีเท่านั้น

ลักษณะอาการ

จะปรากฏอาการเหี่ยวรอยกริด โดยในระยะแรกเปลือกจะขำมีสีผิดปกติ ต่อมารอยขำจะเปลี่ยนเป็นรอยนูนสีดำ ขยายตัวในแนวตั้ง ถ้าเมื่อเปลือกออกดูจะพบลายเส้นดำบนเนื้อไม้ อาการในขั้นรุนแรงจะทำให้เปลือกบริเวณนั้นปริและมีน้ำขางไหลตลอดเวลา เปลือกจะเน่าหลุดไปในที่สุด เปลือกงอกใหม่จะมีลักษณะเป็นตะปุ่มตะป่ำ ทำให้กริดขางต่อไปไม่ได้

การป้องกัน

- 1) อย่าเปิดหน้าขางหรือขึ้นหน้าขางใหม่ในระหว่างฤดูฝน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงที่มีฝนตก และอย่ากริดลึกจนถึงเนื้อไม้เพราะจะทำให้หน้าขางเสียหาย โอกาสที่เชื้อจะเข้าทำลายมีมากขึ้น
- 2) ตัดแต่งกิ่งขางและปราบวัชพืชให้สวนขางโปร่ง มีอากาศถ่ายเทสะดวก จะช่วยให้หน้าขางแห้งเร็วขึ้น และเป็นการลดความรุนแรงของโรคได้

3) การกรีดยางในฤดูฝนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะเวลาที่มีโรคใบร่วงระบาด ควรทาหน้ายางด้วยสารเคมีชนิดเดียวกับที่ใช้รักษา

การรักษา

เมื่อพบหน้ากรีดยางเริ่มแสดงอาการให้ใช้สารเมตาแลคซิลอัตรา 7-14 กรัม (1/2 - 1ช้อนแกง) ต่อน้ำ 1 ลิตร ผสมสารแผ่กระจายและจับติดจำนวน 2 ซี.ซี. ใช้สารอย่างใดอย่างหนึ่งทาหน้ากรีดยางทุก 7 วัน ประมาณ 3-4 ครั้ง จะสามารถป้องกันกำจัดโรคนี้ได้ แต่ถ้าหากฝนตกชุกติดต่อกันควรทาสารเคมีต่อไปอีกจนกว่าโรคนี้จะหาย

5.3.2 โรคเปลือกเน่า เป็นโรคที่เกิดจากเชื้อรา ระบาดรุนแรงมากในฤดูฝน ทำให้เปลือกงอกใหม่เสียหายรุนแรงจนกรีดยางไม่ได้

ลักษณะอาการ

ระยะแรกจะเป็นรอยบวมสีจางบนเปลือกงอกใหม่เหนือรอยกรีดยาง ต่อมาแผลนั้นจะมีเส้นใยของเชื้อราสีเทาขึ้นปกคลุม และขยายลุกลามเป็นแถบขนานไปกับรอยกรีดยาง ทำให้เปลือกบริเวณดังกล่าวนี้เน่าหลุดเป็นแฉกเหลือแต่เนื้อไม้สีดำ

การป้องกัน

1) เนื่องจากโรคนี้อาจเกิดในแหล่งปลูกยางที่มีความชื้นสูงมาก ๆ ดังนั้นจึงควรมีการตัดแต่งกิ่งและกำจัดวัชพืชในสวนยางเป็นประจำเพื่อให้สวนยางโปร่ง มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก ความชื้นในแปลงยางจะได้ลดลง

2) ถ้าพบว่าต้นยางเป็นโรคเปลือกเน่า ควรหยุดกรีดยางประมาณ 2-3 สัปดาห์ เพื่อป้องกันมิให้เชื้อแพร่ไปติดต้นอื่น

5.3.3 โรคเปลือกแห้ง สาเหตุสำคัญเกิดจากสวนยางขาดการบำรุงรักษา และการกรีดยางน้ำยางออกมากเกินไป จึงทำให้เนื้อเยื่อบริเวณนั้นมิอาหารไม่พอเลี้ยงเปลือกยางบริเวณนั้นจึงแห้งตาย

นอกจากนี้ยังอาจเกิดจากการผิดปกติภายในท่อน้ำยางเองด้วย

ลักษณะอาการ

หลังจากกรีดยางแล้ว น้ำยางจะแห้งเป็นจุด ๆ ค้างอยู่บนรอยกรีดยางเปลือกยางมีสีน้ำตาลอ่อน ถ้ายังกรีดยางต่อไปอีก เปลือกยางจะแห้งสนิทไม่มีน้ำยางไหล เปลือกที่ได้รับรอยกรีดยางจะแตกขยายบริเวณมากขึ้นจนถึงพื้นดินและหลุดออก เนื่องจากเปลือกงอกใหม่ภายในต้นออกมา

การป้องกันและรักษา

โรคนี้อาจจะเกิดบนรอยกรีดยาง ถ้าปล่อยทิ้งไว้โดยไม่มีการดูแลรักษาจะลุกลามทำให้หน้ากรีดยางเสียหายหมด ดังนั้นวิธีการลดและควบคุมโรคกับต้นยางที่เปิดกรีดยางแล้ว จึงใช้วิธีทำร่องแยกส่วนที่เป็นโรคออกจากกันและเมื่อตรวจพบยางต้นใดที่เป็นโรคนี้อย่างบางส่วน จะต้องทำร่องโดยการใช้ตัวเขาระรองให้ลึกถึงเนื้อไม้โดยรอบบริเวณที่เป็นโรค โดยให้ร่องที่ทำนี้ห่างจากบริเวณที่เป็นโรค ประมาณ 2 เซนติเมตร หลังจากนั้นก็สามารถเปิดกรีดยางต่อไปได้ตามปกติ แต่ในการกรีดยางต้องเปิดกรีดยางต่ำลงมาจากบริเวณที่เป็นโรค เปลี่ยนระบบกรีดยางใหม่ให้ถูกต้องและหยุดกรีดยางในช่วงผลัดใบ การเอาใจใส่บำรุงรักษาสวนยางให้สมบูรณ์แข็งแรงตั้งแต่เริ่มปลูกใส่ปุ๋ยถูกต้องตามจำนวน และระยะเวลาที่ทางวิชาการแนะนำ ใช้ระบบกรีดยางให้ถูกต้องจะช่วยป้องกันมิให้ยางเป็นโรคเปลือกแห้งได้มาก

5.3.4 ปลวก จะทำลายต้นยางโดยการกัดกินส่วนรากและภายในลำต้นจนเป็นโพรง ทำให้ต้นยางยืนต้นตายโดยไม่สามารถสังเกตเห็นจากภายนอกได้จนกว่าจะชุกครากดู

การป้องกันและรักษา

ใช้สารเคมีกำจัดแมลง ได้แก่ ออลดริน ดีลดริน เฮพตาคลอ หรือคลอเดนในรูปแบบ

ของเหลว รวดที่โคนต้นให้ทั่วบริเวณรากของต้นที่ถูกทำลายและต้นข้างเคียง

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเข้ามาให้ความรู้แก่เกษตรกรในด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง

6.2 เกษตรกรควรศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการดูแลรักษาสวนยางพาราที่เหมาะสมและถูกต้อง เช่น การกำจัดวัชพืช การใส่ปุ๋ย ชนิดของยางที่นำมาปลูก การปลูกพืชแซมยาง

6.3 เกษตรกรควรให้ความสำคัญเอาใจใส่และศึกษาขั้นตอนในการผลิตยางแผ่นอย่างเอาใจใส่ทุกขั้นตอน รวมทั้งหมั่นเข้าไปตรวจดูสวนยางอย่างสม่ำเสมอเพื่อสังเกตโรคและแมลงที่เป็นศัตรูในยางพารา

7. เอกสารอ้างอิง

ไพโรจน์ ศรีรัตน์. (2545). ยางพารา. กรุงเทพฯ : เกษตรศาสตร์.

สนิท สโมสร. (2549). การทำสวนยางอย่างถั่วแก่. กรุงเทพฯ : ที.อาร์.ไอ. โกลบอล .

สุรศักดิ์ สิทธิพงศ์. (2549). การทำสวนยางอย่างถั่วแก่. กรุงเทพฯ : ที.อาร์.ไอ. โกลบอล .

เอกสารอิเล็กทรอนิกส์

กริยา สังกทองและคณะ. (2548). การปลูกพืชตระกูลถั่วแซมยางพารา: การทนแล้ง และการปรับปรุงคุณสมบัติกายภาพและเคมีดิน. กันยายน 2, 2551, จาก <http://www.rubberthai.com>

การปลูกยางพารา. (2550). กันยายน 10, 2551, จาก <http://www.doae.go.th>

ต้นยางพาราชนิดที่ให้น้ำยางมากที่สุด. (2550).

กันเมื่อ กันยายน 2, 2551,

จาก <http://kanchanpisek.or.th>

เพยาว์ ร่มรื่นสุขารมณ. (2550). ตำรวจอาการเปลือกแห้งของยางพารา. กันยายน 5, 2551, จาก <http://www.rubberthai.com>

ยุทธศาสตร์การพัฒนายางพาราครบวงจร. (2549).

กันเมื่อ ตุลาคม 5, 2551, จาก

<http://www.rubberthai.com>

สด วิบุลนุสาสน์. (2547). 103 ปียางพาราไทย.

กันเมื่อ ตุลาคม 20, 2551, จาก

<http://www.muanglung.com/yanqpara.htm>

สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร. (2536).

คำแนะนำพันธุ์ยางปี 2536. กันยายน 12, 2551, จาก

<http://www.rubberthai.com>

<http://www.rubberthai.com>

สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร. (2549). โรคและ

ศัตรูยางพาราที่สำคัญในประเทศไทย.

กันเมื่อ ตุลาคม 25, 2551, จาก

<http://www.live-rubber.com>

สุธิรา ชัยรักษา. (2547). พลวัตวัฒนธรรมชาวสวนยางศึกษากรณีตำบลท่ายาง อำเภอทุ่งใหญ่

จังหวัดนครศรีธรรมราช. กันยายน 5, 2551, จาก <http://www.rubberthai.com>

สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางจังหวัด

ตรัง. (2551). กันยายน ธันวาคม 28, 2551,

จาก <http://www.live-rubber.com>

องค์การสวนยาง. (2550). กันยายน ตุลาคม 10, 2551,

จาก <http://www.ycothai.co.th/para1.html>

อัตราการใส่ปุ๋ยยางพาราตามคำแนะนำสถาบันวิจัยยาง. (2551). กันยายน ธันวาคม 28, 2551,

จาก <http://www.live-rubber.com>